

UNIVERSITETET I BERGEN

Det medisinske fakultet

Til Programutvalgets medlemmer

INNKALLING TIL MØTE I PROGRAMUTVALG FOR ERNÆRING

Onsdag 7. februar 2018 kl. 09:00 – 11:00 i Armauer Hansens hus, rom 437, 4. etg

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling, referat fra 6. desember 2017 og saksliste

1/18 PU seminar og emneansvarligseminar (O)

Dato for fakultetets PU-seminar er 22. mars. Det blir snart sendt ut invitasjoner. Vi planlegger ernærings-seminar for undervisere og PU 21. mars. Programsensor kommer begge dager.

2/18 Opprettelse av nye emner: NUTR203 og NUTR204

Emnebeskrivelsene ettersendes.

Programutvalget nedsatte høsten 2017 en arbeidsgruppe som skulle se på organiseringen og strukturen av undervisning i bachelorprogram i human ernæring. I henhold til arbeidsgruppens plan foreslås det å slå sammen to emner fra bachelorprogrammets 2. år, og det opprettes to nye emner på 10 sp hver.

Vedtaksforslag: Programutvalget vedtar å opprette emnene NUTR203 og NUTR204 og godkjenner emnebeskrivelsene.

3/18 Justering av studieplan, BAMD-NUHUM

Vedtaksforslag: Emnene NUTR203 og NUTR204 skal inngår i BAMD-NUHUM 2. år f.o.m hhv Høst 2018 og Vår 2019, og erstatter NUTR208 og NUTR120. Emnene NUTR208 og NUTR120 nedlegges.

4/18 Justering av studieplan, MAMD-NUHUM

Vedtaksforslag: Emnene NUTR203 og NUTR204 skal inngå i MAMD-NUHUM 1. år f.o.m. hhv Høst 2018 og Vår 2019, og erstatter NUTR208 og LAS301. Emnet NUTR333A erstatter emnet NUTR333. Emnet NUTR333 nedlegges.

5/18 Opprettelse av nye emner: NUTR245 og NUTR246

Emnebeskrivelsene ettersendes.

Programutvalget nedsatte høsten 2017 en arbeidsgruppe som skulle se på organiseringen og strukturen av undervisning i bachelorprogram i human ernæring. I henhold til arbeidsgruppens plan blir to emner på bachelorprogrammets 3. studieår slått sammen, og det opprettes to nye emner på 10 sp hver.

Vedtaksforslag: Programutvalget vedtar å opprette emnene NUTR245 og NUTR246 og godkjenner emnebeskrivelsene.

6/18 Justerings av studieplan, BAMD-NUHUM

Vedtaksforslag: Emnene NUTR245 og NUTR246 skal inngå i BAMD-NUHUM 3. år f.o.m. hhv Høst 2018 og Vår 2019, og erstatter NUTR240 og NUTR251. Emnene NUTR240, NUTR240A, NUTR240B og NUTR251 nedlegges.

7/18 Opprettelse av nytt emne: NUTR290

Emnebeskrivelsen ettersendes.

Programutvalget nedsatte høsten 2017 en arbeidsgruppe som skulle se på organiseringen og strukturen av undervisning i bachelorprogram i human ernæring. I henhold til arbeidsgruppens plan foreslås det å slå sammen to emner fra bachelorprogrammets 3. år, og det opprettes et nytt emne.

Vedtaksforslag: Programutvalget vedtar å opprette emnene NUTR290 og godkjenner emnebeskrivelsene.

8/18 Justering av studieplan, BAMD-NUHUM

Vedtaksforslag: Emnet NUTR290 skal inngå i BAMD-NUHUM 3. år f.o.m Vår 2019, og erstatter NUTR295 og NUTR210. Emnene NUTR295 og NUTR210 nedlegges.

9/18 Studiebarometer 2017

Studiebarometer for 2017 publiseres 5. februar. Dierkes og Akre orienterer.

10/18 Evalueringsplan ernæringsemner.

Alle emner skal evalueres i 2018. Administrasjonen ved instituttene følger opp.

Neste programutvalgsmøte

11. april 2018

Eventuelt

Jutta Dierkes (s)
leder

Guro Akre (s)
sekretær

REFERAT MØTE I PROGRAMUTVALG FOR ERNÆRING

Onsdag 6. desember 2017 kl. 09:00 – 11:00 i Armauer Hansens hus, rom 437, 4. etg

Tilstede: Ingunn Engebretsen, Mette Morken, Robin Ørnsrud, Andrea Kålås, Synnøve Næss, Sigrid Isdal, Asta Optun, Ottar Nygaard, Jutta Dierkes, Guro Akre.

Frafall: Trygve Hausken, Sigrid Isdal, Frits Alan Thorsen.

Godkjenning av innkalling, referat fra 8. november 2017 og saksliste

Godkjent

SAKSLISTE

30/17 Status undervisningskrefter

Dierkes orienterer om at det jobbes med løsninger ved K1.

31/17 Endring av vurderingsform NUCLI352 (V)

Emneansvarlig Ansgar Berg og Randi Tangvik ønsker å endre vurderingsform på emnet NUCLI352. Saken er utsatt fra forrige møte. Det er flere administrative utfordringer ved å gjennomføre dette som må avklares før vedtak.

Vedtaksforslag: Eksamenstiden endres til 3 timer. Emneansvarlig bør kontakte administrasjonen om praktiske avklaringer snarest.

32/17 Arbeidsgruppe som skal vurdere organiseringen av BAMB-NUHUM og MAMD-NUCLI (O)

Saken utsettes til neste møte.

33/17 PU seminar ny dato (O)

Dato for PU-seminaret blir 22. mars. Vi planlegger ernærings-seminar for undervisere og PU 21. mars, med fokus på faglig innhold og vurderingsformer. Programsensor inviteres.

34/17 Programsensors oppdrag 2018 (D)

Ressurstilgangen ved ernæringsstudiene, og sammenligning med andre studier blir programsensors oppdrag i 2018. Akre skal informere programsensor.

35/17 Tildeling av forskningsmidler fra Bergen Forskningsstiftelse

Dierkes orienterer om opprettelse av ernæringsforskningssenter etter midler fra BFS. Det kommer PhD-stillinger, forskerstillinger og professorstilling innen biokjemi i denne prosessen.

Neste programutvalgsmøte

31/1 2018

Eventuelt

Engbretsens vara slutter i stillingen. Teresa Haugsgjerd foreslås som ny vara.

Dierkes orienterte om utvalgets deltakelse på UiB-arrangert frafallskonferanse.

Jutta Dierkes (s)
leder

Guro Akre (s)
sekretær

NUTR203 Ernæringsfysiologi – makronæringsstoffer

10 sp

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor, Master

Undervisningssemester

Haust

Mål og innhald

Emnet gir ei detaljert innføring både teoretisk og praktisk i dei energigivande næringsstoffa si fordøying, absorpsjon, transport, lagring og ekskresjon med vekt på næringssemna sin funksjon og biokjemi.

Studentane vil verte underviste i prinsippa for den einiskilde metode, og det vert gjeve ei kort innføring i prinsippa for prøvetaking, opparbeiding og kvalitetssikring. Studentane skal lære om mykje brukte metodar i kjemiske og biokjemiske laboratorium, både rutinelaboratorium som Laboratorium for klinisk biokjemi (Haukeland Universitetssjukehus) og forskingslaboratorium.

Emnet gir ei innføring i det teoretiske og praktiske grunnlaget for ernæringsrelaterte analysemetodar

Vidare blir kosthaldet sin innverknad på normal utvikling og helse vektlagt; nokre av dei mest aktuelle kosthaldsrelaterte helseproblem og korleis desse har samanheng med levekår og livsstil. Det blir fokusert på kjelder til og behov for dei ulike næringsstoffa, næringsstofftilrådingar og korleis slike tilrådingar skal tolkast.

Emnet skal gi detaljert oversikt om prinsipper til utvikling, grunngeving og estimering av anbefalingar til næringsstoff og ikkje-næringsstoff (til dømes kostfiber, alkohol) både nasjonalt og internasjonalt.

Læringsutbytte

Kunnskaper:

Etter fullført emne skal studenten være i stand til å:

- forklare kva funksjon makronæringsstoffa har hos menneske
- beskrive fordøying, absorpsjon, omsetning, lagring og ekskresjon og molekylærbiologisk funksjon av næringsstoffa
- greie ut om forskjell om behov og anbefalingar, forklare kvar anbefalingar lagrast og grunnjevast
- gjere greie for mekanismene for regulering av dei ulike næringsstoffa og kva forstyrningar i næringsstoffbalansen kan ha for einiskilde sjukdommar

- beskrive de grunnleggende prinsippene for metodene som brukes i ernæringsammenheng

- gjøre rede for analysemetodar som blir nytta i forskning og rutine (pasientar)

Ferdigheter:

Etter fullført emne skal studenten kunne:

- beherske fagterminologi innenfor næringsstoffa sin biokjemi
- tolke vitenskapelege tekstar som til dømes artiklar innanfor ernæring
- vise innsikt i korleis næringsstoffa tas opp i kroppen, korleis de blir omsatt, kva for biokjemiske mekanismar dei inngår i og kvifor for mykje eller for lite av næringsstoffa kan gje sjukdom

- tolke data med tanke på statistikk og biologisk variasjon

- gjennomføre en kritisk vurdering av analysesvar (blod/serum/plasma/urin/feces)

Kompetanse:

Etter fullført emne skal studenten kunne:

- anvende kunnskapen om næringsstoffa sine grunnleggande biokjemi innanfor andre område i ernæringsfaget
- ha evne til å stille kritiske spørsmål og diskutere ernæringsforskning med medstudentar

Krav til studierett

Opptak til bachelorprogram i human ernæring eller masterprogram i human ernæring

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Førelingar, laboratorieøvingar

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Deltaking på laboratoriekurset er obligatorisk, totalt ca. xx timar. Innlevering av journal etter kvart laboratoriekurs. Journalane må være godkjente før studentane kan gå opp til eksamen

Obligatorisk deltakelse i gruppeoppgaver med presentasjon

Vurderingsformer

Fire timers skriftlig eksamen

Karakterskala

Karakterskala A til F

Emneevaluering

I samband med instituttet sitt kontinuerlege arbeid for å forbetra studiet blir det jamleg organisert studentevaluering av studieopplegg og undervisning, med tilbakemelding til

NUTR204 Ernæringsfysiologi – mikronæringsstoffer

10 sp

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor, Master

Undervisningssemester

vår

Mål og innhald

Emnet gir ei detaljert innføring i dei ulike mikronæringsstoffa og ikkje-næringsstoffa (slik som karotinoider) si fordøying, absorpsjon, transport, lagring og ekskresjon med vekt på næringssemna sin funksjon og biokjemi.

Emnet skal i tillegg gi ei detaljert forståing av korleis dei ulike mikronæringsstoffa, og i samspill med makronæringsstoffa, påverkar utvikling, vekst og helse hos menneske.

Studentane vil verte underviste i prinsippa for den enskilde metode, og det vert gjeve ei kort innføring i prinsippa for prøvetaking, opparbeiding og kvalitetssikring. Studentane skal lære om mykje brukte metodar i kjemiske og biokjemiske laboratorium, både rutinelaboratorium som Laboratorium for klinisk biokjemi (Haukeland Universitetssjukehus) og forskningslaboratorium.

Emnet gir ei innføring i det teoretiske og praktiske grunnlaget for ernæringsrelaterte analysemetodar

Vidare blir kosthaldet sin innverknad på normal utvikling og helse vektlagt; nokre av dei mest aktuelle kosthaldsrelaterte helseproblem og korleis desse har samanheng med levemåte og livsstil. Det blir fokusert på kjelder til og behov for dei ulike næringsstoffa, næringsstofftilrådingar og korleis slike tilrådingar skal tolkast.

Emnet skal gi detaljert oversikt om prinsipp til utvikling, grunnleggjande og estimering av anbefalingar til næringsstoff og ikkje-næringsstoff (til dømes karotinoider) både nasjonalt og internasjonalt.

Læringsutbytte

Kunnskaper:

Etter fullført emne skal studenten være i stand til å:

- forklare kva funksjon mikronæringsstoffa har hos menneske
- beskrive fordøying, absorpsjon, omsetning, lagring og ekskresjon og molekylærbiologisk funksjon av næringsstoffa
- greie ut om forskjell om behov og anbefalingar, forklare kvar anbefalingar lagrast og grunnleggjande
- greie ut som sikkert inntak og toksisitet av mikronæringsstoffar

- gjere greie for mekanismane for regulering av dei ulike næringsstoffa og kva forstyrningar i næringsstoffbalansen kan ha for einiske sjukdommar

- beskrive de grunnleggende prinsippene for metodene som brukes i ernæringsammenheng

- gjøre rede for analysemetodar som blir nytta i forskning og rutine (pasientar)

Ferdigheter:

Etter fullført emne skal studenten kunne:

- beherske fagterminologi innenfor næringsstoffa sin biokjemi
- tolke vitenskapelege tekstar som til dømes artiklar innanfor ernæring
- vise innsikt i korleis næringsstoffa tas opp i kroppen, korleis de blir omsatt, kva for biokjemiske mekanismar dei inngår i og kvifor for mykje eller for lite av næringsstoffa kan gje sjukdom
- tolke data med tanke på statistikk og biologisk variasjon

- gjennomføre en kritisk vurdering av analysesvar (blod/serum/plasma/urin/feces)

Kompetanse:

Etter fullført emne skal studenten kunne:

- anvende kunnskapen om næringsstoffa sine grunnleggande biokjemi innanfor andre område i ernæringsfaget
- ha evne til å stille kritiske spørsmål og diskutere ernæringsforskning med medstudentar

Krav til studierett

Opptak til bachelorprogram i human ernæring eller masterprogram i human ernæring

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Førellesingar, laboratorieøvelser

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Deltaking på laboratoriekurset er obligatorisk, totalt ca. xx timar. Innlevering av journal etter kvart laboratoriekurs. Journalane må være godkjente før studentane kan gå opp til eksamen

Obligatorisk deltakelse i gruppeoppgaver med presentasjon

Vurderingsformer

Fire timers skriftlig eksamen

Karakterskala

Karakterskala A til F

Emneevaluering

I samband med instituttet sitt kontinuerlege arbeid for å forbetra studiet blir det jamleg organisert studentevaluering av studieopplegg og undervisning, med tilbakemelding til

studentane. Evalueringsresultata vil liggje til grunn for revisjonar av studieplanar, pensum og

studie-/undervisningsopplegg

NUTR245 Livsstil og livsløp

10 sp

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Undervisningssemester

høsten

Mål og innhold

Etter endt emne skal studentane kunne gjere greie for ernæringsmessige behov i ulike fasar av livet, spesielle grupper i befolkninga og korleis kosten påverkast av livsstil og miljø. Dei skal og kunne gjere greie for kosten sin innverknad på helsa, korleis den verkar på utvikling og forebygging av dei såkalla livsstilssjukdommane, samt vurdere konsekvensen av eit mangelfullt kosthald.

Læringsutbyte

Det blir venta at studenten etter fullført emne kan:

Kunnskaper:

- greie ut om ernæring og ernæringsrelatert helse i løpet av de ulike livsfasene; fra unnfangelse til alderdom, med spesielt fokus på ernæring under kritiske faser av livet.
- beskrive ernæringsmessige utfordringer for grupper med spesielle ernæringsbehov knyttet til livsstil
- beskrive ernæringens rolle i forebygging av livsstilssykdommer og relevante problemstillinger knyttet til dette.

Ferdigheter:

- lage en vitenskapelig presentasjon om kosthold og livsstilssykdommer.

Kompetanse:

- samarbeide med medstudenter om gjennomføring av gruppearbeid

Krav til forkunnskapar

Følgd undervisninga på bachelorprogrammet i human ernæring eller motsvarande.

Krav til studierett

Opptak til bachelorprogram i human ernæring.

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Førellesingar, gruppeoppgåver og studentpresentasjonar.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Gruppearbeid og en presentasjon.

Vurderingsformer

Skriftleg eksamen, 4 timar.

Karakterskala

Karakterskala A-F

Emneevaluering

I samband med instituttet sitt kontinuerlege arbeid for å forbetra studiet blir det jamleg organisert studentevaluering av studieopplegg og undervisning, med tilbakemelding til studentane. Evalueringsresultata vil liggje til grunn for revisjonar av studieplanar, pensum og studie-/undervisningsopplegg.

Institutt

Klinisk insitutt 1

NUTR246 Innføring i ernæringsbehandling

10 sp

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Undervisningssemester

Vår

Mål og innhold

Emnet er en introduksjon til klinisk ernæring med fokus på behandling av overvekt og diabetes av både barn og voksne, samt underernæring.

Videre skal studenane arbeide i en helseinstitusjon, sjukeavdeling, helsestasjon, prosjekt eller annan stad der det blir drive førebyggjande eller kurativt helsearbeid. Dei skal observere korleis arbeidet blir drive, og korleis måla blir nådde. Ernæring skal vera særleg i fokus. **Praksisperioden skal fordype innholdet som har blitt tilegnet teoretisk**

Læringsutbytte

Det blir venta at studenten etter fullført emne kan:

Kunnskaper:

- evne til å utvikle ernæringsmessige tiltak for behandling av fedme og diabetes
- evne til å diagnostisere underernæring og utvikle ernæringsmessig behandling av denne tilstanden
- beskrive korleis ein helseinstitusjon fungerer og korleis ernæringsarbeid og førebyggjande helsearbeid går føre seg i praksis.

Ferdigheter:

- lage en kostholdsplan for behandling av overvekt, diabetes og undervekt.
- formulere sine observasjonar, refleksjonar i et skriftlig notat

Kompetanse:

- samarbeide med medstudenter om gjennomføring av gruppearbeid
- vurdere ernæringa si plass i heilskaplig og tverrfaglig helsearbeid

Krav til forkunnskapar

Følgd undervisninga på bachelorprogrammet i human ernæring eller motsvarande.

Krav til studierett

Opptak til bachelorprogram i human ernæring.

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Førelesingar, gruppeoppgåver og praksis

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Gruppearbeid

Vurderingsformer

Muntlig eksamen med pasient

Karakterskala

Karakterskala A-F

Emneevaluering

I samband med instituttet sitt kontinuerlege arbeid for å forbetra studiet blir det jamleg organisert studentevaluering av studieopplegg og undervisning, med tilbakemelding til studentane. Evalueringsresultata vil liggje til grunn for revisjonar av studieplanar, pensum og studie-/undervisningsopplegg.

Institutt

Klinisk insitutt 1

Vedlegg sak 7/18 og 8/18

NUTR290 **Bacheloroppgave**

15 sp

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Undervisningssemester

Vår

Mål og innhold

Målet med emnet er å gi studentene erfaring med ernæringsvitenskapelig arbeid, i form av planlegging, gjennomføring og presentasjon av et vitenskapelig prosjekt (både muntlig og skriftlig).

Studentene skal dokumentere vitenskapelig tenke- og arbeidsmåte.

Oppgaven skal ta utgangspunkt i et tema / problemstilling knyttet til ernæring. Oppgaven kan være en empirisk oppgave eller en litteraturoppgave (review).

Oppgaven kan påbegynnes i 5. semester og skal innleveres i 6. semester. Programutvalget vil sikre at det er en liste med forslag til tema. Alle forelesere innen bachelorprogrammet i human ernæring kan foreslå tema/problemstilling og være veiledere. Oppgaven kan skrives på norsk eller engelsk.

Studentane skal presentere sine oppgaver til hverandre i et seminar (obligatorisk deltakelse).

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal studenten kunne

- orientere seg i ernæringsrelatert vitenskapelige litteratur
- bruke referanser på en vitenskapelig måte
- gjennomføre et avgrenset vitenskapelig prosjekt under veiledning
- vurdere og presentere vitenskapelige resultat både muntlig og skriftlig

Krav til forkunnskapar

Studentene skal på forhånd ha fullført minimum 120 obligatoriske studiepoeng innen bachelorprogrammet i human ernæring.

Krav til studierett

Opptak til bachelorprogram i human ernæring

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Forelesninger innen vitenskapelige metoder, bruk av vitenskapelige kilder og bibliotek, statistikk og presentasjonsteknikk.

Studenten skal arbeide selvstendig med sitt prosjekt under individuell veiledning.

Den skriftlige oppgave bør være mellom 5000 og 8000 ord (eksklusiv referanser, appendiks, tabeller). Studenten skal gi en muntlig presentasjon av sin oppgave (10 minutter) med påfølgende diskusjon (maks. 10 minutter).

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Deltagelse på bachelor seminar og presentasjon av sin oppgave

Vurderingsformer

Individuell skriftlig oppgave og justerende muntlig. Justerende muntlig prøve kan justere karakteren på bestått resultat som satt på et forutgående skriftlig arbeid opp eller ned med en karakter. Hver student blir vurdert individuelt.

Karakterskala

Karakterskala A-F

Emneevaluering

I samband med instituttet sitt kontinuerlege arbeid for å forbetra studiet blir det jamleg organisert studentevaluering av studieopplegg og undervisning, med tilbakemelding til studentane. Evalueringsresultata vil liggje til grunn for revisjonar av studieplanar, pensum og studie-/undervisningsopplegg.

Institutt

Klinisk institutt 1